

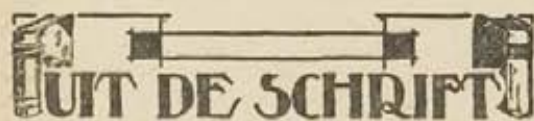
Zijn Woord, dat wij in ons kerkelijk handelen niet te werk gegaan zijn naar eigen believen en menselijk goedvinden, maar naar den eisch van Zijn heilgdom, ons bekend gemaakt in Zijn Woord. Wie is Mijne moeder, of Mijn broeders? Zoo wie den wil van God doet, die is Mijn broeder en Mijne zuster en moeder.

Daarom is ook niet hij een kerkscheurder, die zich in geloof en leer en handeling houdt aan Gods Woord en Waarheid en Ordening, en daarom den gemeenschapsband verbreken moet met hen, die voor dat Woord zich niet buigen, naar die Waarheid niet spreken en leeren, naar die Ordeningen zich ook in het kerkelijke niet gedragen, en voorzover zij zich in dat alles van dat Woord, die Waarheid, en die Ordening losmaken, of er zich tegen stellen. Ook al breekt die aan Gods Woord gehoorzame, die Waarheid Gods geloovig belijdende, aan die Ordening Gods zich in ootmoedigheid onderwerpende, dan ter wille van die gehoorzaamheid en belijdenis met vader en moeder, met vriendenkring, met de kerkgemeenschap, waartoe hij behoorde, met allerlei inrichting en personen, hoe hoog ook en in eere, met de groote menigte, zoodat hij schier alleen komt te staan, en slechts overblijft met weinige getrouwen, niet geteld in de wereld misschien om geringheid van aanzien en weinige beduidendheid van getal, dan is nochtans niet deze een verscheurder van 's Heeren kerk, maar integendeel die hoogen en grooten en invloedrijken en menigten, die zich niet naar eisch buigen voor Gods Woord, Zijne Waarheid niet onverschuld belijden, maar door hunne dwaalleer verbasteren, en in het kerkelijk handelen niet den Heere en Zijn recht laten heerschen, maar menselijke hoogheid ten troon verheffen, en hiërarchie en synodocratie Zijne kerk willen doen overheerschen.

In dit laatste geval wordt breken met de zulken en hun doen en gezelschap plicht naar Gods Woord, en om der Waarheid des Heeren en des heils Zijner gemeente wille. Banden des bloeds, banden van vriendschap, banden van kerkelijke gemeenschap, banden van volgzzaamheid en onderdanigheid, moeten dan verbroken worden, om niet door den Heere als waarlijk de Zijne verloochend te worden. Niet een legelijk, die zegt: „Heere, Heere“, niet een legelijk die in 's Heeren naam profeteert en krachten werkt, misschien wel vele krachten, niet een legelijk, die zeggen kan: wij hebben met den Heere gegeten, en in onze straten heeft Hij geleerd, zal ingaan in het koninkrijk der hemelen, maar slechts hij, gering of in aanzien, ambtsdrager of niet in eenig bijzonder ambt staande geloovige, die doet, ook in het kerkelijke, den wille Gods, ons in Zijn Woord geopenbaard.

Geen menselijke beschouwingen en oordeelen gelden hier. God vraagt ons eenmaal niet, of we gedacht en gedaan, geloofd en gehandeld hebben, zooals die of die het ons zeiden, noch of wij ons gedragen hebben naar die of die ons voorgingen, maar of wij ons, ook in het kerkelijk denken, belijden, en beleven, gedragen hebben naar wat Hij ons gebod in Zijn Woord, hetzij wij vele, of maar weinige, medestanders hadden, en hetzij grooten en machtigen en menigten zich tegen ons stelden, hetzij dit anders mocht wezen.

Zoo wie den wille Gods doet, die is des Heeren broeder en zuster en moeder. Die is de rechte kerkbouwer en bevorderaar van haar heil. De anderen, hoe velen ook, hoe geleerd, hoe in aanzien, zijn kerkbedervers en kerkverwoesters, met hoe gansch andere en verheven namen zij zich ook mogen versieren.

UIT DE SCHRIFT

Verbandsactiviteit ¹⁾.

Gijlieden zijt kinderen der profeten en des verbonds, hetwelk God met onze vaderen opgericht heeft. Hand. 3:25a.

Deze woorden openbaren den verbondslust des Heeren. Ze willen de diepste beweegredenen ontdekken van den genaderoop, die komt tot een volk, dat Christus' bloed in wraakgeroep heeft aangedurfd!

Petrus zet hier den eisch der bekeering onder de spanning van Gods verbondsrechten. Weinige weken geleden heeft het volk der Joden het bloed van Christus tot een oordeel over zich ingeroepen. In het volk zelf ligt dus alleen motief voor het wraakzoekend bloed van Hem, Dien zij verdoemd hebben, maar Die door God is gerechtvaardigd.

Wanneer dan later door Petrus de roep der bekeering tot hen uitgaat en de stem van Christus' bloed tot vergeving wordt gepredikt, moet de grond daarvoor gezocht worden buiten het volk. Daarom wijst Petrus ook naar het verbond, dat God *opgericht heeft*, eeuwen vóór zij leefden, hoewel Hij hen toen reeds in dat verbond medebegrepen heeft, als kinderen van die vaderen! Dat is dan ook de diepste grond voor den genaderoop nu na de Christus-verwerping alleen de vloek kon verwacht worden.

Hierin maakt God openbaar Zijn verbondslust. Want deze roep is alleen vrucht van de *trouw des Heeren*. Het verbond brengt ons immers, wat betreft zijn oorsprong, zijn vastheid en bewaring BUITEN ons zelf tot God!

't Is de HEERE, Die dat verbond heeft opgericht. Van Hem ging het uit, van Zijn welbehagen; 't is uitvloeisel van Zijn souvereinen wil, die in genade Zich een volk verkiest en grijpt en bewaart. In Hem alleen rust het. Niet de vaderen hebben het verbond met den Heere gezocht en gesloten, maar God heeft de vaderen gezocht en in Zijn verbond opgenomen. En zij hebben pas later, na Gods afkondiging van het verbond, dit dankend kunnen aangaarden.

Zoo heeft de HEERE dit verbond ook gebracht tot en gehandhaafd in geslachten. Hij heeft aan Zijn volk kinderen des verbonds gegeven, en hen zoo in Zijn verbond ingezet. Zoo zijn ze nu erfgenamen, niet door eigen wil, maar omdat ze erfgenaam *gemaakt* zijn, omdat ze zonen en dochteren door God *genaamd* zijn.

En nu kan de HEERE zijn verbond niet vergeten. Hij kan Zijn beloften niet intrekken. Hij kan Zijn verbond niet laten doodloopen in het slop van onze zonden. Daarom komt Hij weer, en komt Hij telkens, en werpt Hij Christus' bloed niet tot wraak, maar tot rechtvaardiging onder Zijn volk, opdat een ieder die gelooft in Zijn eeuwige verbondstrouw, bewezen in Christus' bloed, nog het leven verkrijgt.

Uit die verbondstrouw van God alleen is te verklaren elke roep tot wederkeer. Hij kan en wil niet rusten bij een weggezonden verbondsvolk, bij alleen-maar-weggevoeren en onttrouwe verbondskinderen; Zijn trouw zocht telkens weer de handhaving van Zijn verbond in den gedurigen roep tot wederkeer, tot terugkeer tot Hem. 't Is deze verbondstrouw, die ons bewaart, die ons vasthoudt, die tot ons brengt den roep der genade in ons jeugdleven vol verbondsschending. 't Is die trouw des HEEREN, die ons opzoekt en aan ons werken wil door de kerk, door ons verenigingsleven en door zooveel meer, opdat wij behouden blijven als erfgenamen Gods.

En diezelfde trouw des HEEREN geeft ons den vasten troost in onzen terugkeer nimmer aan Zijn genade te vertwijfelen. Want in het feit, dat Hij het verbond heeft opgericht naar Zijn welbehagen *ook met ons, juist met ons*, ligt de zekerheid, dat we niet mogen twijfelen aan Zijn wil genade te bewijzen aan ieder, die pleitend op dit verbond, zich keert tot Hem.

Zoo brengt de HEERE ons in en bewaart Hij ons bij Zijn verbondsgemeenschap. Maar deze daad des HEEREN roept om en *eischt* onze weder-daad. Want *verbondsgemeenschap* is er alleen, wanneer de twee partijen in het verbond *actief* zijn; niet tegen elkaar, maar met elkaar mede-werken; wanneer er een *samenwerken* is wederzijds. Wordt slechts aan één van beide partijen het „werken“ overgelaten, dan is dit een verbreken van het verbond en de verbondsverhouding terugbrengen tot de éénzijdigheid van haar oorsprong. De eerste wet van elk verbond is, dat *beide* partijen in *rechten* en *plichten* naar elkander zullen heenwerken en met elkander zullen samenwerken. En dat niet voor een oogenblik, maar in permanente, doorlopende actie. Het verbond is nooit een motief voor rust, maar zet voortdurend in de spanning; vereischt een voort-

durend spreken en luisteren; een doen en laten; een vragen en gevraagd worden.

Daarom moet ons leven zich hierdoor kenmerken, dat het voortgaat in *verbondsghehoorzaamheid aan den HEERE*. Er is geen gevaarlijker vijand van het verbond dan de gedachte, dat het invoert in het land van zachte en zoete rust — een toestand van niets-doen en stil-zijn. Ja, het verbond brengt wel tot rust, tot het land van rust — maar tot het rusten IN God. En rusten IN God is voortdurend werken aan het lustwerk des Heeren. En dat met den altijd-doorgaanden werklust des Geestes.

Zoo vraagt het verbond met een *elk oogenblik* beklemmenden eisch de *daad* der gehoorzaamheid van ieder, die in dat verbond is opgenomen en leven wil.

Daarom riep Petrus tegenover de valsche verbondsbewoening der Joden in den Naam des HEEREN terug tot de gehoorzaamheid, tot de levende eischen des Verbonds, want de Joden gebruikten het verbond als motief voor rust. Ze roemden er in dat het verbond er was en zij het volk des verbonds waren, alleen reeds daardoor, dat ze lid waren van de Joodsche natie — dus meenden ze rustig te kunnen zijn.

Van deze doodende verbondsbewoening roept Gods Woord door Petrus hen terug. 't Verbond is nooit een grootheid, waarin we slapend kunnen rusten. Het verbond des HEEREN zet ons onder spanning.

Het vraagt voortdurend een actief volk — verbondskinderen, die zich geven in *daaden* des verbonds zijn, mogen we niet rusten in de hangmatten die we gehangen hebben aan de boomen van den hof des verbonds, maar moeten wij opstaan en werken en bebouwen den hof. Dat is de blijvende eisch des verbonds.

Er moet iets gedaan worden! Veel, ja *alles* gedaan worden. Want het verbond komt met *rechten*; het plaatst elk oogenblik voor het *aangezicht des Heeren* en wil, dat we altijd de stem des Heeren zullen hooren. Want het verbond moet voortdurend *bevestigd* worden in de *voortdurende actie*, en kan nooit tot rust komen, dan tot het rusten in de blijvende, steeds weer nieuw gevraagde daad van gewillige gehoorzaamheid.

't Is de erkenning van dit verbondsrecht des Heeren, dat brengen moet tot de juiste activiteit in het verenigingsleven. Deze erkenning ontrukkt het werk voor en op de verenigingen aan den doodenden sfeer van particuliere liefhebberij, en zet ook dat werk en den verenigingsplicht van elken jongen en elk meisje onder de spanning van de verbondsrechten des Heeren op ons! Zijn rechten zijn onze plichten. Maar deze verbondsplichten worden dadelijk verbondsvoorrechten voor allen die dankend den God des verbonds erkennen.

¹⁾ Deze meditatie van de hand van wijlen Dr. M. B. v. 't Veer troffen wij aan in het orgaan van de Geref. Jeugdcentrale te Groningen, September 1936. Wij meenen haar onzen lezers niet te mogen onthouden.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

In de wereld van den Bijbel.

I.

Een van de onmisbare voorwaarden voor het goed verrichten van waarlijk Geestelijken arbeid is de voortdurende bezinning en dus ook de voortdurende kritiek op de *motieven* waaruit, de *doeleinden* waartoe, de *houding* waarin en de *wijze* waarop men dien arbeid verricht.

Wanneer ik zoo spreek van Geestelijken arbeid, dan gebruik ik het woord Geestelijk, dat met een hoofdletter moet geschreven worden. Met dat woord wordt, gelijk U wel bekend zal zijn, aangeduid dat, wat in het Nieuwe Testament pneumatisch wordt genoemd. Dat is een woord uitsluitend doeleind op den Heiligen Geest van God. En het duidt altijd iets aan dat door den Heiligen Geest beslissend wordt beheerscht in oorsprong en karakter, werking en tendens. Geestelijke arbeid is dan die mensche-

lijke arbe
voortdure
Geest va

Tot de
schen arb
wijs op o
worden.
derwijs g
dat zich
van den
op zijn be
ls het ni
dienst st
wil we
koningsh
kan alle
onder de
Maar wie
ook ten v

Als nu
werk is,
voortdure
zeker oo
pelijk ka
van wijs
moetwot
voor alle
pactisch
en werki
richt. Eet
een zich
Heiligen
el hetzelf
het lever
werd en
Heiligen

Tot de
onze chri
en met d
graag eer
Ik wil
het feit,
den teek
steken ni
Bijbel".

Scholer
Inrichting
voor alle
Neen, o
bijbreng
kwasi-we
innige ov
reeds ver
ik heb he
de kennis
men inden
de kennis
spreken e
land en d
van de m
ziel en li
denk voo
God, Die
taal en
denk voo
in Wien
dagelijks
heerschap
In het
wijzen va
meerder
komen k
doelstelli

Als nu
christelijk
dan moe
alles sch
scherpzie
de geloof
staan, Ze
wezen als
De bijbel
fundamen
Alleen in
Jezus Ch
belichting
kleurige

Dit all
zelf de v
bijbel he
onderwijs
een ooge
als vanze
werk te

een doen en d worden.

h hierdoor ken- verbondsgehoor- is geen gevaar- dan de gedachte, zachte en zoete doen en stil-zijn. ot rust, tot het rusten IN God, end werken aan n dat met den es Geestes.

een elk oogen- laad der behoort verbond is op-

ver de valsche en in den Naam porzaamheid, tot onds, want de als motief voor verbond er was waren, alleen en van de Jood- rustig te kunnen

ndsbeschouwing rus hen terug- eid, waarin we verbond des ng.

actief volk — even in daden lat we kinderen liet rusten in de hebben aan de verbonds, maar n en bebouwen ch des verbonds, d Veel, ja alles bond komt met oblik voor het dat we altijd de . Want het ver- tigd worden in a nooit tot rust olivende, steeds n gewillige ge-

verbondsrecht des de juiste activi- Deze erkenning e vereenigingen particuliere lief- en den veron- gen en elk e de verbonds-ijn rechten zijn verbondsplichten orrechten voor is verbonds er-

en wijlen Dr M. B. aan van de Gerel. tember 1936. Wij ogen onthouden.

EN 7 RWUS

Bijbel.

aarden voor het k Geestelijken inning en dus p de motieven e, de houding en dien arbeid

Geestelijken ar- Geestelijk, dat ireven worden. wel bekend zal Nieuwe Testa- md. Dat is een den Heiligen jid iets aan dat send wordt be- ter, werking en n die mensche-

lijke arbeid, welke verricht wordt onder de voortdurende leiding en stuwung van den Geest van God.

Tot dezen Geestelijken, d.i. dus pneumatischen arbeid moet ongetwijfeld ook het onderwijs op onze scholen met den Bijbel gerekend worden. Wij willen immers *Christelijk* onderwijs geven? En is dat niet het onderwijs, dat zich vóór alles richt op het doen kennen van den Christus? Is het niet het onderwijs dat op zijn bevel en in zijn kracht wordt gegeven? Is het niet het onderwijs, dat zich voluit in dienst stelt van Christus' imperium en mee wil werken aan de effectueering van zijn koningsheerschappij? Welnu zulk onderwijs kan alleen gegeven worden in de kracht en onder de leiding van den Heiligen Geest! Maar wie waarlijk zoo onderwijs geeft is dan ook ten volle bezig in Geestelijken arbeid.

Als nu Christelijk onderwijs een Geestelijk werk is, dan vraagt het inderdaad ook om voortdurende bezinning. Een bezinning die zeker ook een meer theoretisch-wetenschappelijk karakter moet dragen en dus in het huis van wijsbegeerte, theologie en paedagogiek moet worden ter hand genomen. Maar óók en voor alles een bezinning die religieus en dus praktisch van aard is en door iederen werker en werkster voortdurend moet worden verricht. Een bezinning, die tenslotte moet zijn een zich onderwerpen aan de kritiek van den Heiligen Geest, welke in dit geval geheel en al hetzelfde is als de kritiek van Gods Woord, het levende Woord, dat eenmaal gesproken werd en dagelijks gesproken wordt door den Heiligen Geest.

Tot deze bezinning op hun werk zou ik al onze christelijke onderwijzers willen oproepen en met dit artikel wilde ik aan die bezinning graag eenige stimulans en leiding geven.

Ik wil daarbij mijn uitgangspunt nemen in het feit, dat de christelijke scholen in ons land den teekenenden, ik zou bijna zeggen: klassieken naam dragen van „Scholen met den Bijbel”. Die naam is inderdaad prachtig!

Scholen zijn immers voor alles *onderwijs- inrichtingen*. Het gaat daarom op die scholen vóór alles om het aanbrengen van kennis. Neen, o neen, ik bedoel heelemaal niet het bijbrengen van zielloze abstracties en dorre kwasi-wetenschappelijke begrippen. Naar mijn innige overtuiging misgaan onze scholen zich reeds veel te veel aan die dwaasheid. Neen, ik heb het oog op nuchtere, praktische, levende kennis, op kennis die leven is en waardoor men inderdaad leven kan. Ik denk aan de levende kennis van de levende taal, die de kinderen spreken en spreken moeten; de kennis van het land en de wereld waarin ze wonen; de kennis van de menschen, hun ontstaan en taak, hun ziel en lichaam, hun zonde en verlossing. Ik denk vooral aan de kennis van den levenden God, Die de wereld en de menschen met hun taal en land, hun ziel en lichaam schiep. Ik denk vooral aan de kennis van Jezus Christus in Wien God de wereld heeft verlost en nog dagelijks verlost en door Wien Hij zijn genadeheerschappij verwerkelijkt.

In het aanbrengen van deze kennis en het wijzen van den weg waarlangs men tot vermeerdering en verdieping van deze kennis komen kan vindt de christelijke school haar doelstelling.

Als nu zoo het karakter en het doel onze christelijke scholen moet worden geteekend, dan moeten die scholen inderdaad en voor alles scholen *met den bijbel* zijn! Met een scherpszijdigheid eigen aan het frissche, levende geloof, hebben onze voortrekkers dat verstaan. Ze kunnen alleen *christelijke* scholen wezen als ze voluit scholen *met den bijbel* zijn. De bijbel moet in den vollen zin des woords het *fundament* boek voor alle onderwijs wezen. Alleen in den bijbel laten God en Zijn Zoon Jezus Christus zich kennen. Alleen in de felle belichting van Gods Woord kunnen Gods veelkleurige schepselen zuiver worden gezien.

Dit alles aanvaardend, komt evenwel van zelf de vraag op, hoe, in welken zin moet de bijbel het fundamentboek van alle christelijk onderwijs zijn? Over deze vraag wilde ik het een oogenblik hebben, in de hoop U hiermee als vanzelf tot nadere bezinning op Uw levenswerk te brengen.

Wanneer wij het hebben over de vraag: in welken zin moet de bijbel het volstrekt heerschende boek voor de scholen met den bijbel zijn, dan zal ieder aanstonds inzien, dat het antwoord op die vraag geheel en al bepaald wordt door het karakter van den bijbel zelf. Wie helder het wezen, het karakter, de functie van dat wonderboek heeft geschouwd, zal als vanzelf en onmiddellijk ontdekken in welken zin het onze scholen en haar arbeid volstrekt beheerschen wil en moet.

Wat is nu de aard, de functie, het doel van den bijbel?

Als antwoord op deze vraag zou ik er U allereerst op willen wijzen, dat de bijbel een boek en dus een *springlevend* ding is.

Dat zijt ge toch met me eens, dat een boek een *levend* ding is? Als menschen een boek *dood* noemen, dan hebben ze het niet over het *echte* boek, dan zien ze niet het *volle* boek. Dan spreken ze alleen over het bedrukte papier dat met lijn, garen en band een *echt* boek helpt maken. Het *echte* boek *leeft*, het *spreekt*, het is *woord*. Zooals bij het spreken van man tot man, de lucht de woorden van den spreker, overbrengt ~~naar~~ de nabije hoorders, en zooals de radio-activiteit dat doet over duizenden kilometers afstand, zoo brengt het boek de woorden over uit verre eeuwen naar heden en toekomst, van het eene eind der aarde naar het andere, van de eene wereld naar de andere. Het boek is het instrument, waardoor de woorden en de door de woorden gesymboliseerde gedachten en gevoelens en de in die gedachten en gevoelens zich openbarende en zich gevende mensch naar ons toekomen. En zoo is het boek een van leven tintelend ding.

Welnu, zoo is nu de bijbel het boek van den levenden God. Het levende woord van den levenden God, in het bijzonder het levende woord van den Heiligen Geest. O ja, menschen hebben het geschreven! Menschen spreken ook nu nog daarmee en daarin ons aan. Mozes, David, Jesaja, Mattheus, Lucas, Paulus. Men proeft hun geest, men kent hun hart, men bewondert hun groote begaafdheid daarin. Zij hebben hun boek vaak met hun bloed geschreven! Maar Gods Geest nam die schrijvende menschen met huid en haar in zijn dienst. En terwijl die menschen van *a-z* hun eigen boek schreven, schreef God tegelijk door hen zijn eigen boek.

En met dat boek en in dat boek spreekt God nu, vandaag, uit den hemel naar de aarde. Hij spreekt erin, Hij doet het uitgaan. Wie het hoort staat voor den sprekenden, werkenden God; den sprekenden, werkenden Geest. Het woord bestaat niet en kan niet bestaan zonder dien Geest. En de Geest komt en werkt altijd met het woord. En omdat dat woord altijd het woord des Geestes is daarom is het levend en krachtig. Het is activiteit, energie, krachtsuitoefening van den Heiligen Geest. Het is een tweesnijdend, scherp zwaard dat doordringt, zoo ver, dat het vaneenscheidt ziel en geest, gewrichten en merg en het schift overleggingen en gedachten des harten. Het heeft altijd effect. Het keert nooit ledig, d.i. zonder iets bereikt te hebben, weder. Het doodt óf maakt levend. Het is zaad der wedergeboorte óf een hamer ter verharding. Het is voor sommigen een doodslucht ten doode, voor anderen een levensgeur ten leven.

En wat is nu de centrale boodschap van dat wonderlijke, levende boek van God?

Huiveringwekkend is in dit opzicht het misverstand.

Voor heel, heel velen is de bijbel niet anders dan een boek over de religie.

Ze zoeken en vinden erin een grootsche en indringende beschrijving van het religieuze leven van volken en menschen. In verhalen en gelijkenissen, in aangrijpende proza en verheven poëzie, wordt dat religieuze leven van den mensch geschilderd in zijn sublieme hoogten en verbijsterende diepten, in zijn verterende onrust en bovenaardschen vrede, in zijn grauwe wanhoop om ruige zonden en zijn soms bijna bovenmenselijke verhevenheid en heiligheid.

Omdat men nu dat religieuze leven dikwijls verengt en verschrompelt tot een aangelegenheid van het inwendige leven, van de zielen,

wordt de bijbel in verband daarmee vaak gezien als een *zieleboek*. Een tekening van deze ziele in allerlei activiteit en toestand wil hij naar veler opvatting aan ons geven. Ten slotte gaat het in den bijbel dan overal, zelfs bij de historische momenten ervan, om die ziele en wat zij ervaren kan en kennen moet. 't Is al zielebeschrijving wat men er in zoekt en leest. Teekening van ziele-ellende en zieleverlossing, van zielewanhoop en zielestroost, van ziele-onrust en zielevrede.

Dikwijls ook is de bijbel weinig meer dan het boek met de ongelooflijk groote hoeveelheid mededeelingen omtrent wereld en menschheid, leven en dood, verleden en toekomst, God en Satan. Mededeelingen waarmee men het wel eens is en die men daarom aanvaardt en waarnaar men zijn leven dan zoo goed en zoo kwaad als 't gaat reguleert.

Of ook, men beschouwt de Schrift als een menschenboek precies als andere en het Schriftwoord als een menschenwoord net als andere. Alleen: dat woord kan soms, plotse-ling, onverklaarbaar, door een dynamische Geesteswerking orgaan, werktuig, middel worden van een levend woord van God, een levende, verpletterende openbaring van den Heiligen Geest.

Tegenover dat alles roept God ons in den bijbel met geweldige kracht toe, dat Hij met Zijn boek vóór alles en boven alles over Zichzelf spreekt. Met zijn boek en in zijn boek zegt de levende God, dat Hij *er is*, dat Hij *leeft*, dat Hij *regeert*, dat Hij *verloft*, dat Hij *verdoemt*, dat Hij *alles is*. Met en in zijn boek geeft God *openbaring* omtrent *Zichzelf*.

O ja, er komt in den bijbel ontzaglijk veel voor. Er is misschien nooit een boek geschreven zoo bont en zoo veelkleurig als de bijbel. Allerlei menschen, volken en culturen doemen voor ons op. Het menschenleven wordt erin geteekend met een scherpte en diepte als nergens elders. Alle mogelijke vormen van litteratuur van het allerdroogste proza eener kroniek af tot de meest verfijnde poëzie toe, zijn er in samengebundeld. Maar ten slotte heeft het boek toch maar één fundamenteelen inhoud. Ten slotte geeft God met zijn boek die *éene* boodschap, dat Hij leeft en regeert. Al wat genoemd, geschreven, geteekend of bezongen wordt, dient om naar Hem te wijzen, van Hem te spreken, Hem te laten zien. De bijbel wil vóór alles God, den levenden, almachtigen, genadigen en rechtvaardigen doen kennen. Dat is het eerste en het laatste wat de bijbel wil.

Denk maar aan het majestueuze *begin*!

In den beginne schiep God den hemel en de aarde.

In dat éene zinnetje wordt al het bestaande samengevat! De *hemel* boven ons, de *aarde* met al wat er op is om en onder ons en de *tijd* waarin alles ontstaat, bestaat en vergaat. Maar ver daarboven uit staat God, de levende, Die alles uit niets te voorschijn riep, het nu in vollen eigendom heeft en het onderhoudt en regeert van seconde tot seconde.

Denk ook aan het grootsche *midden*.

Jezus Christus wordt dan geboren. Maar: Hij is Gods eigen Zoon. De eeuwige Vader zendt Hem. Vrijwillig gaat Gods eeniggeboren Zoon in in de ellende van deze wereld en wordt mensch als wij. En de Heilige Geest formeert zijn menschenlijke natuur in Maria's schoot. Het is alles Gods werk. Hij is ten volle de eigenlijke Werker van dat groote feit, Hij zelf treedt groot en heerlijk in dat gebeuren voor ons.

En zoo is het overal in den Bijbel!

Bij Mozes, David, Jesaja, Petrus, Paulus. God *is* in die allen, *komt* in die allen, *sprekt* door die allen! God staat en spreekt en werkt en toont zich majestueus en heerlijk in Israël en de volken, in de Kerk en de wereld! God, de God van liefde en recht, van genade en toorn komt in den bijbel op ons toe! De bijbel is een symphonie die uitjubelt de grootheid van den Almachtige! Hij is een schilderij, waarop alle figuren en kleuren, ja, heel de compositie alleen maar dienen om den hoofdpersoon, den grooten eeuwigen God in het volle licht te stellen!

C. VEENHOF.
(Wordt vervolgd.)